

Organizačný poriadok OAIM a náplne práce lekárov – anesteziológov pracujúcich na OAIM NsP

Čl. I. Výklad pojmov

Na účel tohto poriadku sa rozumie:

Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny (ďalej len OAIM) – oddelenie NsP poskytujúce anesteziologickú, akútnu, intenzívnu, ambulantnú a konziliárnu zdravotnú starostlivosť pre potreby NsP a ostatných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti sídliačich na adrese a v priestoroch NsP.

(Konceptia odboru anesteziológia a intenzívna medicína, Vestník MZ SR 1998, čiastka 15, str. 130-135)

Anesteziologická zdravotná starostlivosť – vykonávanie anesteziologických výkonov pre potreby operačných i neoperačných odborov vrátane riešenia komplikácií v perioperačnom období, vykonávanie predanestetických vizít a predoperačných anesteziologických vyšetrení u hospitalizovaných pacientov.

(Metodický pokyn NsP č.1/2004 o výkone predoperačného vyšetrenia)

Akútna zdravotná starostlivosť – neodkladná zdravotná starostlivosť pri závažných a život ohrozujúcich stavoch a ochoreniach, ktoré vznikli u pacientov, ktorí sú:

- hospitalizovaní, v ústavnej zdravotnej starostlivosti (náhle zhoršenie zdravotného stavu u pacientov na iných oddeleniach vrátane JIS, resuscitačné situácie a pod.),
- aktuálne v procese prevzatia do ústavnej zdravotnej starostlivosti,
- hoci aj nehospitalizovaní (napr. dovezení ZZS na centrálny príjem pacientov, skomplikovaní v hemodialyzačnom stredisku, akútne stavy v ambulanciách či už nemocničných alebo súkromných – ak primárne nezasahuje alebo nemôže zasiahnuť ZZS).

Intenzívna zdravotná starostlivosť – komplexná zdravotná starostlivosť na lôžkovej časti OAIM zabezpečujúca diagnostiku a liečbu kriticky chorých pacientov.

Ambulantná zdravotná starostlivosť – zdravotná starostlivosť poskytovaná u nie hospitalizovaných pacientov, ktorí nevyžadujú akútnu zdravotnú starostlivosť; najmä ide o tieto výkony: predoperačné anesteziologické vyšetrenia na žiadosť pacienta, vyšetovanie a ošetrovanie pacientov na ambulancii chronickej bolesti.

Konziliárna zdravotná starostlivosť – zdravotná starostlivosť poskytovaná u hospitalizovaných pacientov, ktorí nevyžadujú akútnu zdravotnú starostlivosť; má charakter rady, doporučenia, prípadne invazívneho výkonu.

Lekár – anesteziológ – lekár vykonávajúci pracovné činnosti na OAIM na základe pracovnoprávneho, občianskoprávneho alebo obchodnoprávneho vzťahu.

Kategorizácia lekárov OAIM - *primár*
 zástupca primára
 starší sekundár
 mladší sekundár.

Pracovné činnosti – zdravotnícke výkony a postupy lekárov uskutočnené u pacientov na zistenie správnej diagnózy a vykonanie lege artis terapeutických, preventívnych a iných potrebných zásahov a opatrení.

(Opatrenie MZ SR č. 07045/2003 – OAP z 30. decembra v znení neskorších opatrení, časť C – Zoznam výkonov)

Odborné pracovné činnosti – činnosti lekára – anestéziológa pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti podľa *Nariadenia vlády č. 742/2004 Z.z. v znení nar. vlády 324/2006 o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania § 2 ods. (1) a (2) písm. a)*. Tieto zodpovedajú obsahu a rozsahu ukončeného vysokoškolského štúdia v odbore „Všeobecné lekárstvo“.

Špecializované pracovné činnosti – činnosti lekára – anestéziológa pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti podľa *Nariadenia vlády č. 742/2004 o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania § 2 ods. (3)*.

Tieto zodpovedajú náplni *Špecializačného študijného programu pre špecializačný odbor ANESTÉZIOLÓGIA A INTENZÍVNA MEDICÍNA v sústave špecializačných odborov v kategórii lekár uvedených v Prílohe č. 1 k Nariad. vlády č. 322/2006 Z.z.*

Pohotovosť – výkon pracovných činností mimo bežnú pracovnú dobu (tá je v pracovné dni 7,00-15,00 hod.)

(Mzdový vnútorný predpis NsP 1/2003 v znení neskorších zmien a dodatkov)

Príslužba – „čakanie“ na telefóne (pracovná pohotovosť mimo pracoviska podľa Zákonníka práce); čas kedy je lekár – anestéziológ k dispozícii pre potreby náhlych udalostí v NsP, ktoré vyžadujú prítomnosť alebo zásah ďalšieho lekára – anestéziológa, zvyčajne s vyššou kvalifikáciou a dlhšou praxou.

Pozn. Rozsah pracovných činností vykonávaných lekárom – anestéziológom je široký. Podrobnejšie sú uvedené vo vyššie *kurzívou označených* podzákonných právnych predpisoch a čiastočne tiež v ďalšom texte.

Čl. II. Primár

1) Kvalifikačné predpoklady –

- a) atestácia I. a II. st. v odbore „anestéziológia a resuscitácia“ alebo
- b) atestácia v odbore „anestéziológia a intenzívna medicína“ alebo
- c) špecializácia získaná v niektorom štáte Európskej únie alebo v treťom štáte, ktorá zodpovedá úrovni špecializácie v odboroch uvedených v bodoch a) a b) a je uznaná Slovenskou republikou;
- d) dĺžka potrebnej praxe nie je uvedená, môže ju určiť vedenie nemocnice ako podmienku v prípadnom výberovom konaní (obvykle minimálne 10 rokov).

2) Náplň práce –

- a) odborne, metodicky a organizačne riadi prevádzku OAIM, činnosti lekárov – anestéziológov a v koordinácii s vedúcou sestrou OAIM aj sestier OAIM,
- b) organizuje denné rozdelenie lekárov na jednotlivé prevádzky (lôžková časť OAIM, operačné sály operačných odborov, akútna starostlivosť atď.),
- c) zabezpečuje v spolupráci s vedením NsP mesačný rozpis služieb na OAIM,
- d) zaisťuje správny a plynulý chod OAIM, upozorňuje vedenie nemocnice na potenciálne riziká jednotlivých prevádzok, operatívne rieši aktuálne nedostatky a problémy a navrhuje možnosti nápravy, prípadne dlhodobejšie stratégie rozvoja (vrátane obnovy techniky a rozširovania portfólia potrebných farmák a ŠZM),
- e) garantuje efektívne využívanie ekonomických zdrojov a aplikáciu postupov lege artis pri anestéziologických, diagnostických, a terapeutických postupoch,
- f) pôsobí ako školiteľ pre mladších sekundárov, zabezpečuje ich prípravu na atestáciu v odbore, dohliada u lekárov – anestéziológov na sústavné vzdelávanie, koordinuje odbornú (semináre), prednáškovú, publikačnú, príp. vedeckú činnosť na OAIM,
- g) rozvíja činnosť OAIM aplikáciou nových diagnostických, terapeutických a preventívnych postupov pri dodržaní princípov hospodárnosti,
- h) dohliada na uspokojivé vykonávanie nutných administratívnych činností, kooperuje s revíznymi lekármi zdravotných poisťovní v rámci svojich právomocí, hlavne pri ich kontrolnej činnosti,
- i) podľa potreby a pri zachovávaní všeobecne záväzných právnych predpisov je súčinný s ostatnými orgánmi v systéme zdravotnej starostlivosti (ÚDZS, OZHF TSK, MZ SR, SLK a pod.),
- j) informuje podľa svojich vedomostí lekárov (a v spolupráci s vedúcou sestrou oddelenia) aj ostatný personál OAIM o oficiálnych krokoch vedenia nemocnice,
- k) manažuje diagnostiku a liečbu pacientov na lôžkovej časti OAIM, rozhoduje o preložení prípadne prepustení pacienta,
- l) vykonáva činnosti uvedené v čl. IV.

Čl. III. Zástupca primára

1) Kvalifikačné predpoklady -

- a), b), c) – ako v čl. II.,
- d) vo výnimočnej personálnej situácii a v prípade súhlasu a menovania riaditeľom NsP je možné akceptovať atestáciu I. st. z anestéziológie a resuscitácie a minimálne 10 rokov praxe v odbore.

2) Náplň práce –

- a) v prípade neprítomnosti primára na pracovisku vykonáva bežné kompetencie uvedené v čl.II.; no ak to okolnosti dovoľujú,
- b) organizačné a iné úkony, ktoré nie sú naliehavé a dajú sa odložiť do príchodu primára, nevykonáva alebo vykonáva len v nevyhnutnej miere;
- c) v prípade prítomnosti primára vykonáva činnosti podľa čl.IV., súčasne sa podieľa na riadiacich, organizačných, administratívnych, pedagogických a pod. činnostiach podľa požiadaviek primára oddelenia

Čl. IV. Starší sekundár

1) Kvalifikačné predpoklady –

- a), b), c) ako v čl.II alebo
- e) atestácia I. st. v odbore anestéziológia a resuscitácia alebo
- f) atestácia v odbore urgentná medicína,
- g) v prípade výnimočnej personálnej situácie a súhlasu primára OAIM a riaditeľa NsP je možné akceptovať aj atestáciu v inom odbore, ak je lekár – anestéziológ už zaradený do špecializačnej prípravy v odbore anestéziológia a intenzívna medicíny.

2) Náplň práce –

- a) vykonáva špecializované pracovné činnosti pri anestéziologickej zdravotnej starostlivosti,
- b) vykonáva špecializované pracovné činnosti pri intenzívnej zdravotnej starostlivosti,
- c) vykonáva špecializované pracovné činnosti pri akútnej zdravotnej starostlivosti,
- d) vykonáva špecializované pracovné činnosti pri konziliárnej zdravotnej starostlivosti,
- e) vykonáva špecializované pracovné činnosti pri ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
- f) vykonáva odborné pracovné činnosti na jednotlivých prevádzkach OAIM,
- g) tieto práce vykonáva samostatne, poctivo, odborne a podľa postupov lege artis, zachováva humánny prístup k pacientovi,
- h) dodržiava denné rozdelenie primárom na jednotlivé prevádzky, v prípade urgentnej a mimoriadnej situácie, keď hrozí riziko z omeškania, poskytuje lekársku starostlivosť bezodkladne na základe vlastného uváženia,
- i) zúčastňuje sa pohotovostí na OAIM,
- j) zúčastňuje sa príslužieb pri pohotovostiach mladších sekundárov na OAIM, v prípade požiadania službukonajúcim lekárom je povinný prísť do NsP a poskytnúť konzultáciu a pomoc,
- k) v prípade závažných stavov a mimoriadnych situácií podľa svojho uváženia konzultuje primára OAIM príp. zástupcu primára OAIM,
- l) v prípade mimoriadnej udalosti a iniciácie traumatologického plánu mimo bežnej pracovnej doby sa podľa aktuálnych možností čo najskôr dostaví do NsP,
- m) pomáha primárovi OAIM pri teoretickej a praktickej príprave mladších sekundárov,
- n) dôsledne vedie zdravotnú dokumentáciu, podieľa sa na administratívnych činnostiach, ktoré mu prideli primár OAIM,
- o) priebežne sa vzdeláva.

Čl.V. Mladší sekundár

1) Kvalifikačné predpoklady -

- a) ukončené vysokoškolské štúdium II. st. na Lekárskej fakulte v odbore „Všeobecné lekárstvo“ na Slovensku, v Českej republike alebo uznané vzdelanie v uvedenom odbore, v obdobnej dĺžke trvania, rozsahu a obsahu štúdia, ktoré bolo získané v zahraničí.

2) Náplň práce –

- a) vykonáva odborné pracovné činnosti na OAIM,
- b) kontinuálne získava vedomosti a skúsenosti v špecializovaných pracovných činnostiach pod vedením primára OAIM, hlavne sa jedná o špecializované pracovné činnosti pri anestéziologickej zdravotnej starostlivosti, akútnej zdravotnej starostlivosti a intenzívnej zdravotnej starostlivosti. Na vzdelávaní sa podieľa taktiež zástupca primára, príp. aj starší sekundári,
- c) *počas pracovnej doby:*

- vykonáva špecializované pracovné činnosti v spolupráci, pod dozorom alebo pri primeranej dostupnosti primára, zástupcu primára alebo staršieho sekundára pri zabezpečovaní anestéziologickej, akútnej a intenzívnej zdravotnej starostlivosti,
- v prípade osobného poverenia primárom OAIM môže v niektorých situáciach vykonávať aj konziliárnu a ambulantnú zdravotnú starostlivosť,
- v prípade liečebných komplikácií alebo pri závažnom zdravotnom stave pacienta, ktorému bude poskytovaná zdravotná starostlivosť, konzultuje primára OAIM, príp. podľa aktuálnej dostupnosti jeho zástupcu alebo staršieho sekundára,

počas pohotovostných služieb:

- vykonáva špecializované pracovné činnosti zodpovedajúce hĺbke a rozsahu získaných vedomostí a zručností a skúsenostiam primeraným časovému štádiu špecializačnej prípravy,
 - v pohotovostnej službe mladší sekundár zodpovedá za dôsledné zhodnotenie aktuálnej situácie – či s ohľadom na svoje schopnosti alebo stav pacienta, prípadne iné dôležité okolnosti,
 - podľa tohoto zhodnotenia vykonáva odborné prípadne špecializované pracovné činnosti samostatne, informuje lekára v príslužbe alebo privolá lekára v príslužbe, tento na základe požiadavky službukonajúceho lekára poskytne konzultáciu a zvyčajne v primeranom čase príde do NsP osobne alebo pri urgentnom stave príde v čo najkratšom čase, po príchode preberá zodpovednosť príslužbu konajúci lekár.
- d) v prípade, že svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti na uskutočnenie nejakého výkonu zo spektra špecializovaných pracovných činností ale aj odborných pracovných činností mladší sekundár zhodnotí ako nedostatočné alebo problematické, je povinný o tom informovať primára OAIM, jeho zástupcu a v pohotovosti lekára – anestéziológa, ktorý má príslužbu,
 - e) dôsledne vedie zdravotnú dokumentáciu, chystá a upravuje prepúšťacie správy podľa pokynov primára,
 - f) dodržiava denné rozdelenie na jednotlivé prevádzky, pracuje systematicky, cieľavedome, zachováva princípy koležiality, na pracovisku je vždy dostupný.

3) Nevyhnutné predpoklady na vykonávanie pohotovostí –

- a) každá pohotovosť neatestovaného lekára musí mať príslužbu lekára s atestáciou, ako bolo uvedené vo vyšších odsekoch;
- b) mladší sekundár je zaradený do pohotovostí:
 - na základe individuálneho zhodnotenia vedomostí, zručností a rozhodovacích schopností primárom OAIM a
 - so svojím súhlasom;
- c) mladší sekundár vykonávajúci pohotovosť spočiatku zvyčajne privoláva príslužbu pri každom výkone špecializovaných pracovných činností, postupne s prehĺbovaním, rozširovaním vedomostí a zlepšovaním zručností a schopností sa spektrum výkonov špecializovaných pracovných činností, na ktoré u mladšieho sekundára nie je nevyhnutný bezprostredný dozor, rozširuje, aktuálne zhodnotenie je v danej situácii na lekárovi v pohotovosti. Za každých okolností dodržiava pravidlo, že robí len výkony, ktoré je nutné vykonať a sú jednoznačne indikované, o indikácii a výkone urobí zápis do zdravotnej dokumentácie;
- d) časový faktor – lekár je zaradený do pohotovostí OAIM najskôr po
 - ukončení 6 mesiacoch nepretržitej práce na OAIM (operačné sály + lôžková časť + akútna zdravotná starostlivosť na centrálnom prijíme a iných oddeleniach NsP) alebo
 - ukončení 3 mesiacoch nepretržitej práce na OAIM (operačné sály + lôžková časť + akútna zdravotná starostlivosť) nasledujúcich po zaradení do špecializačného odboru anestéziológia a intenzívna medicína;
- g) minimálne vedomosti a zručnosti, ktoré musí mladší sekundár pred začatím práce v pohotovostiach zvládnuť:
 - inhalačná a intravenózna anestézia so zaistením dýchacích ciest endotracheálnou intubáciou a akútnym zabezpečením venózneho prístupu,
 - ovládanie špecifik pôrodnicej anestézie,
 - kardiopulmocerebrálna resuscitácia (ABCDE),
 - základné princípy intenzívnej medicíny (najmä riadené dýchanie, katecholamíny, volumoterapia, hemoterapia, laboratórne hodnotenie metabolicko-minerálovej homeostázy a jej korekcia);
- h) účasť na pohotovostných službách je súčasťou praktickej časti špecializačného štúdia. *(Nariadenie vlády 322/2006 o spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností, §5 ods.(2))*